

Besluit van de Vlaamse Regering houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'Kersdonk Zuid' in Willebroek

DE VLAAMSE REGERING,

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, artikel 5.6.8, § 1, tweede lid, en § 2, tweede lid, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017.
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juni 2018 houdende nadere regels voor de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden.
- Het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, artikel 1.3.1.1, §1, eerste lid, gewijzigd bij het decreet van 24 juni 2022.
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, gewijzigd bij het besluit van 25 november 2022.

Vormvereisten

Volgende vormvereisten zijn voldaan:

- Op 24 mei 2018 heeft de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) advies gevraagd over het voornemen tot voorlopige aanduiding van het gebied als watergevoelig openruimtegebied.
- Het advies van het college van burgemeester en schepenen van Willebroek werd gegeven op 8 juni 2018.
- Het planvoornemen is onderworpen aan een milieubeoordeling. De kennisgeving voor het plan-MER werd door de Dienst Mer volledig verklaard op 9 juli 2018. De terinzagelegging vond plaats van 30 juli 2018 tot en met 30 augustus 2018. De richtlijnenvergadering vond plaats op 10 september 2018. De richtlijnen voor voorliggend MER werden door het kenniscentrum MER van het Departement Omgeving betekend op 25 oktober 2018.
- Het planvoornemen is onderworpen aan de watertoets, die deel uitmaakt van de milieubeoordeling.

- Het planvoornemen is onderworpen aan een verscherpte natuurtoets die deel uitmaakt van de milieubeoordeling. Voor het planvoornemen is geen passende beoordeling vereist.
- Het planvoornemen is onderworpen aan de Ruimtelijke Veiligheidstoets (RVR). Het Team Omgevingseffecten van het Vlaams Departement Omgeving heeft in haar standpunt/advies van 20 april 2023 aangegeven dat het opstellen van een RVR niet vereist is.
- De Vlaamse Regering heeft het watergevoelig openruimtegebied Kersdonk Zuid in Willebroek voorlopig aangeduid op 5 mei 2023.
- De voorlopige aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied Kersdonk Zuid in Willebroek werd onderworpen aan een openbaar onderzoek van 6 juni 2023 tot en met 4 augustus 2023.
- De CIW heeft over de voorlopige aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied Kersdonk Zuid in Willebroek het advies ingewonnen bij de instanties, vermeld in artikel 5.6.8, § 2, eerste lid, van de VCRO.
- De CIW heeft een informatie- en inspraakvergadering georganiseerd in de vorm van een infomarkt in het Cultureel Centrum van Aartselaar (15 juni 2023).
- Tijdens het openbaar onderzoek werd advies ontvangen van de gemeente Willebroek, de gecoro van de gemeente Willebroek en de provincie Antwerpen. Daarnaast werd 1 bezwaar ontvangen.
- Het Team Omgevingseffecten van het Vlaams Departement Omgeving heeft het plan-MER goedgekeurd op 21 mei 2024.
- De CIW heeft via schriftelijke procedure kennis genomen van de bezwarenverwerking, rekening houdend met het goedgekeurde plan-MER, en formuleerde op 24 mei 2024 een voorstel tot definitieve aanduiding op basis van de criteria, vermeld in artikel 5.6.8, § 1, tweede lid, van de VCRO.
- Het advies 76.786/16 van de Raad van State, gegeven op 5 juli 2024, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:

- Het gebied 'Kersdonk Zuid' maakt deel uit van het Benedenscheldebekken en ligt langs de Paalijkbeek.
- Het gebied heeft een oppervlakte van 6,7 ha en is volledig onbebouwd. Het ruimtegebruik wordt gekenmerkt door akkers, bossen en weilanden.
- Het gebied is volgens het gewestplan Mechelen gelegen in gebied voor milieubelastende industrie volgens het gewestplan.
- De Paalijkbeek is een waterloop van 2de categorie, tot aan zijn monding in de Bosbeek/Zielbeek. Ongeveer de helft van het gebied 'Kersdonk Zuid' kent een kleine tot middelgrote kans op overstroming op de fluviale overstromingskaart.

- Op 7 november 2011 werd voor dit gebied door het Bekkenbestuur Benedenscheldebekken een fiche goedgekeurd tot aanduiding als signaalgebied.
- De Vlaamse Regering keurde op 24 januari 2014 het ontwikkelingsperspectief goed voor het signaalgebied 'Willebroek Bosbeek - Schorheide - Kersdonk' om het waterbergend vermogen van het gebied te kunnen behouden.
- Het overgrote deel van het gebied kent een kleine tot middelgrote kans volgens de fluviale overstromingskaart. Aangezien er voor deze waterloop geen klimaatmodel beschikbaar is, zijn de bijkomende overstromingsgevoelige zones bij klimaatverandering niet gekend. De kans op overstromingen bij pluviale overstromingen is beperkter tot ongeveer de helft van het gebied en situeert zich vooral langsheen de waterlopen en grachten van het gebied.
- Vrijwaring van het gebied voor verdere bebouwing is aangewezen en ondersteunt de uitvoering van acties uit het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 ter realisatie van bijkomende waterberging.
- Er bestaat een conflict tussen de verdere realisatie van de bestemming en de belangen van het watersysteem.
- Voor het gebied en de omgeving is er geen ruimtelijk uitvoeringsplan in opmaak noch voorzien op korte termijn. Om het gebied voor verdere bebouwing te vrijwaren, is een aanduiding als watergevoelig openruimtegebied in uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening aangewezen.
- Het grafisch plan met de aanduiding van het gebied dat met dit besluit definitief wordt aangeduid als watergevoelig openruimtegebied is opgenomen als bijlage I bij dit besluit. De toelichting en motivering is opgenomen in de toelichtingsfiche die opgenomen is als bijlage II bij dit besluit.
- De aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden vrijwaart overstromingsgebieden en ondersteunt hiermee de doelstelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen om het fysisch systeem structurerend te maken.
- De aanduiding als watergevoelig openruimtegebied is in overeenstemming met het ruimtelijk principe in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen om het fysisch systeem te beschouwen als ruimtelijk structurerend. Ruimtelijk structurerend betekent dat de huidige, intrinsieke kenmerken van het bestaand fysisch systeem het richtinggevend kader zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van de structuurbepalende functies natuur, bos, landbouw en wonen en werken. De omgeving van de Paalijkbeek, onderdeel van het Benedenscheldebekken wordt door de aanduiding als watergevoelig openruimtegebied gevrijwaard van bebouwing en kan verder ontwikkelen op basis van de fysische karakteristieken als waterrijk gebied.
- Het planvoornemen is onderworpen aan een milieubeoordeling. Er worden geen significante negatieve effecten op de leefomgeving verwacht. In het plan-MER worden geen milderende maatregelen noodzakelijk geacht.
- In het gebied is geen beschermd erfgoed aanwezig. Uit de milieubeoordeling blijkt dat er geen significante effecten te verwachten zijn voor het aspect landschap, onroerend erfgoed en archeologie.

- Rekening houdend met de kenmerken van het plan, de omgeving en de uitgevoerde analyse kan geoordeeld worden dat het plan geen risico inhoudt op het veroorzaken van significant negatieve effecten op de aanwezige Habitat- en Vogelrichtlijngebieden of Bijlage III soorten van het Natuurdecreet. Voor de voorliggende aanduiding moet geen passende beoordeling worden opgemaakt. Een verscherpte natuurtoets is niet vereist.
- Er bevinden zich geen bestaande Seveso-inrichtingen in of nabij het gebied. De inplanting van nieuwe Seveso-inrichtingen is volgens de voorziene stedenbouwkundige voorschriften uitgesloten. Het opstellen van een RVR is niet vereist. Die beoordeling blijkt uit de RVR-toets van 20 april 2023.
- In de hiernavolgende paragrafen wordt ingegaan op de bezwaren, opmerkingen en adviezen die werden ingediend tijdens het openbaar onderzoek. De bezwaren, opmerkingen en adviezen zijn ten behoeve van de leesbaarheid omkaderd en genummerd en worden gezamenlijk behandeld voor zover ze een gelijkaardige en gelijklopende inhoud hebben of over hetzelfde onderwerp gaan. Aanpassingen die worden doorgevoerd op basis van de bezwaren, opmerkingen en adviezen worden specifiek vermeld bij de bespreking van de gegroepeerde bezwaren, opmerkingen en adviezen. Hieronder wordt eerst ingegaan op de bezwaren, opmerkingen of adviezen die aanleiding geven tot aanpassingen aan de verordenende delen van het plan: het grafisch plan. Daarna wordt per onderwerp ingegaan op bezwaren, opmerkingen en adviezen die aanleiding geven tot aanpassingen aan de niet verordenende delen van het plan.

Bezwaren, opmerkingen en adviezen die leiden tot aanpassingen van het grafisch plan

1. De provincie Antwerpen vraagt waarom het zuidelijke, niet-overstromingsgevoelige deel van het signaalgebied werd opgenomen als watergevoelig openruimtegebied, aangezien dit zuidelijke deel niet als overstromingsgevoelig gebied is aangeduid.

De Vlaamse Regering stemt in met deze opmerking. Deze zuidelijke uitloper is beperkt overstromingsgevoelig (percelen 21A2, 26L, 100, 101 en 102A). Het ontwikkelen ervan brengt de waterhuishouding in het gebied niet rechtstreeks in het gedrang en kan dus uit de aanduiding gehaald worden. In overeenstemming met dit advies kan de aanduiding worden aangepast vermits de aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden vertrekt van de beleidsdoelstelling om deze gebieden te vrijwaren van verdere bebouwing.

Op basis van deze bezwaren, opmerkingen en adviezen wordt het grafisch plan aangepast.

Bezwaren, opmerkingen en adviezen die niet leiden tot aanpassingen van het plan

2. In een bezwaar wordt gevraagd om een perceel 92p dat vandaag in professioneel agrarisch gebruik is in de toekomst via een ruimtelijk

uitvoeringsplan om te zetten in (bouwvrij) agrarisch gebied om het gebruik in de toekomst te bestendigen.

De Vlaamse Regering beantwoordt dit bezwaar door te verduidelijken dat de aanduiding als watergevoelig openruimtegebied inhoudt dat het gebied een gemengde bestemming krijgt met landbouw als een van de nevengeschiede functies, hetgeen beantwoordt aan wat in het bezwaar wordt gevraagd. De voorschriften maken het blijvend agrarisch gebruik van het perceel mogelijk en leggen geen bijkomende beperkingen op. De regelgeving voorziet eveneens dat het mogelijk is, om op een later moment, de bestemming van een watergevoelig openruimtegebied te wijzigen via de opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan.

Dit bezwaar veriest geen aanpassingen aan het plan.

3. De provincie Antwerpen vraagt om de verloren oppervlakte aan bedrijfsruimte in rekening te kunnen brengen bij het omzetten van open ruimte elders.

De Vlaamse Regering beantwoordt dit advies door te verduidelijken dat de aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden vertrekt van de beleidsdoelstelling om deze gebieden te vrijwaren van verdere bebouwing. De vraag of er bijkomende nood is aan ruimte voor bedrijvigheid zal gebeuren in de geëigende planningsprocessen.

Dit advies geeft geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

4. De provincie Antwerpen en de gemeente Willebroek vragen om de mogelijke ontsluiting van het bedrijventerrein Kersdonk niet te hypothekeren.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze adviezen door te verduidelijken dat het bedrijventerrein vandaag een ontsluiting heeft en dat er nog geen concreet plan of project beschikbaar is voor bijkomende tracés. Bovendien wordt verduidelijkt dat binnen een watergevoelige openruimtegebied nog steeds een ruimtelijk uitvoeringsplan opgemaakt kan worden, zolang de ruimtelijk-ecologische draagkracht en de waterbeheersfunctie van het gebied niet worden overschreden.

Deze adviezen geven geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

5. De gecoro van de gemeente Willebroek vraagt om ook de overstromingsgevoelige percelen richting de Bosbeek op te nemen.

De Vlaamse Regering beantwoordt dit advies door te verduidelijken dat het signaalgebied de volledige onbebouwde zone langs de Bosbeek bevatte. Bij de verfijning van de bouwvrije zone werden enkel de overstromingsgevoelige percelen opgenomen in de aanduiding als watergevoelig openruimtegebied. Bovendien wordt verduidelijkt dat het ontwikkelingsperspectief van het signaalgebied gerealiseerd is bij de definitieve aanduiding als watergevoelig openruimtegebied en dat vergunningsaanvragen kunnen beoordeeld worden conform de gewone watertoets.

Dit advies geeft geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:

- Het besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 1997 houdende de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij het decreet van 17 december 1997 wat de bindende bepalingen betreft en op de besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 en 17 december 2010 houdende de definitieve vaststelling van een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij de decreten van 19 maart 2004 respectievelijk 25 februari 2011, wat de bindende bepalingen betreft.
- Het koninklijk besluit van 3 oktober 1979 houdende de vaststelling van het gewestplan Mechelen, en latere wijzigingen.
- De richtlijn 2000/60/EG van het Europees parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid.
- De richtlijn 2007/60/EG van het Europees parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Artikel 1. Het gebied 'Kersdonk Zuid' in Willebroek wordt definitief aangeduid als watergevoelig openruimtegebied.

De normatieve delen van dit besluit zijn hierbij gevoegd als bijlage:

1. bijlage I, het grafisch plan

De niet-normatieve delen van dit besluit zijn bijgevoegd als:

1. bijlage II, de toelichtingsfiche
2. bijlage III, het plan-MER

Artikel 2. De Vlaamse minister, bevoegd voor omgeving, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

Bijlage I. Verordenend grafisch plan

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2024 houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'Kersdonk Zuid' in Willebroek.

Brussel, 19 juli 2024

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlage II. De toelichtingsfiche

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2024 houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'Kersdonk Zuid' in Willebroek.

Brussel, 19 juli 2024

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlage III. Het plan-MER

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2024 houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'Kersdonk Zuid' in Willebroek.

Brussel, 19 juli 2024

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR